

XIV. évf. 6. szám
2024. június

Komárom-Esztergom vármegyei könyvtárszakmai folyóirat
(A Téka Téma utódja)

<http://kemlib.jamvk.hu>
<http://epa.oszk.hu/02700/02762>

Kiadja a TMJV József Attila Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** Mikolasek Zsófia igazgató

Felelős szerkesztő: Mikolasek Zsófia

Rovatvezetők: Fábián Ildikó, Márku Mónika,
Mikolasek Zsófia, Suller Ildikó Tünde

Műszaki szerkesztés: Török Csaba

ISSN 2062-5782

Tartalom

Átadták az új könyvtárat Tatán – GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA	3
Megyei körkép	4
Fel a medvére, a fa nem játék! Tisztelet Hazug Pistának és Szamár Jóskának – MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	4
Az Újhold vonzásában – MACHER PÉTER, JAMK	5
A soha ki nem mosható szégyenfolt – VARGA MÁRIA.....	5
Kilométerfalók a könyvtárban – MACHER PÉTER, JAMK.....	7
Öko-esték: Borsos Béla előadása az ökológiai válságról – FORISEK TÍMEA, JAMK.....	7
Gyermekek krízisben – GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG	8
Közönségtalálkozó – Réti Lászlóval GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG.....	9
Képregény - elmaradások kimaradások várakozások –	
TURI MIKLÓS, JÓKAI MÓR VÁROSI KÖNYVTÁR, KOMÁROM	9
KSZR körkép.....	11
A legjobb könyvtárhasználókat díjazták – PÓCSFÖLDI GÁBORNÉ, LEÁNYVÁR	11
Vármegyejárás vol. 1. – FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK	11
KITEKINTŐ	13
Könyvtárunk a Közkönyvtári Börzén – MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK	13
Jógyakorlatok a Közkönyvtári börzén – GERGINÉ KOLOK MELINDA, JAMK.....	15
Jógyakorlatok az ország számos könyvtárától – VARGA-DUBA RÉKA, JAMK.....	15
GYEREKSAROK	17
Költőóriások a kirekesztettség árnyékában – VARGA-DUBA RÉKA , JAMK.....	17
Zenés, mesés kirándulás Kiss királyfival – SUGÁR GABI, LÉLEKSEGÍTŐ ALAPÍTVÁNY	17
Rögtönzött meseírás - Pamacs kalandos története – GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA.....	18
Rumini, Frakk és még sokan őrzik a könyvek helyét – GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA.....	19
Bagoly mondja... szavalóverseny – GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA	19
Helytörténet, honismeret	20
A tatai történelmi lóversenyzés aranykora - A májusi Helyi érték vendége Nieselberger Róbert volt –	
MÁRKU MÓNICA, JAMK	20
Szalay Zoltán előadása Esztergomban – HÁMOSNÉ SZŐKE ANNA, ESZTERGOM	21
Könyvtári sajtófigyelés	22
2024. május	22

Átadták az új könyvtárat Tatán

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

Fotók: Tata Város Önkormányzata (tata.hu)

Ünnepélyes keretek között átadták a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtárát 2024. május 29-én. Az eseményre érkezők a hivatalos program kezdetéig bebarangolták az épületet, amelynek tereiben egy-egy könyvtáros kalauzolta az érdeklődőket. A vendégek így érdekes információkat tudhattak meg a megújult gyermekkönyvtárról, úgy az Arany kacsza teremről, mint a Cseperedőről. Ez főként a picik tere és azoké az édesanyáké, akik kisbabával érkeznek. A felnőtt részlegen sokan megtekintették az új könyveket kínáló polcokat, és bátran nézelődtek a szépirodalmi művek között. Az emeleti galériát a szép szőnyegborítású lépcsőn és a lifttel egyaránt megközelítették. A helytörténeti terem is sokak kíváncsiságát vonzotta, amely Rohrbacher Miklósról kapta a nevét, valamint a kutatószoba, amelyet dr. Körmendi Gézáról és a tanulószoba, amelyet Kálmán Attiláról neveztek el. A NAVA pont, ahol okos TV és számítógépek várják az odalátogatókat, Deésy Alfréd nevét viseli. Az emeleti galérián a szakkönyvek találhatók, onnan nyílik az ajtó az Esterházy József Konferenciaterembe. Utóbbi adott helyet a megnyitónak, ame-

lyen a kulturális program részeként meghallgattuk a Vaszary Énekegyüttest, Jász Attila költő gondolatait, Döbrentey Ildikónak a Magyary házaspárért mondott imáját, valamint Tóth Erzsébet Zsóka előadásában Babits Mihály Ritmus a könyvről című versét. A Magyary ház történetét Stegmayer Máté történeti muzeológus ismertette, és ezzel megnyitotta azt a fotókiállítást, amelyen az épületet különböző korszakokban látjuk egészen napjainkig.

Az eseményen köszöntőt mondott Berczelly Attila, a Tatai Rend-ház Kft. ügyvezetője, majd Michl József polgármester tájékoztatta a jelenlévőket arról, hogyan született meg az elképzelés, miszerint az Ady Endre utcai épületben kapjon helyet a városi könyvtár. A folytatásban Bencsik János országgyűlési képviselő is arról beszélt, miként jutottak el a tervektől a megvalósításig. Popovics György a Komárom-Esztergom Vármegyei Közgyűlés elnöke és Dr. Kancz Csaba főispán méltatta az új könyvtárépületet és azt, hogy mennyi tudást, kultúrát őriz ma is a könyvtár. A folytatásban polgármester úr jelképesen átnyújtotta Sinkó Ildikó szakmai vezető és Berczelly Attila ügyvezető részére az épület kulcsát. A könyvtár nevében Sinkó Ildikó átadta a a legtöbb könyvet kölcsönző gyermek és felnőtt olvasóknak a jutalmat, hiszen hálásak vagyunk, hogy amikor a könyvtár csupán átadópontként tevékenykedett, akkor is voltak hűséges és szorgalmas kölcsönzők. A megnyitón műsorközlőként Somhegyi Kittit láthattuk, hallhattuk. Az ünnepi esemény után, május 30-án pedig megnyitotta kapuit valamennyi látogató számára a Magyary Zoltán Tudásközpont és Könyvtár.

Fel a medvére, a fa nem játék!

Tisztelet Hazug Pistának és Szamár Jóskának

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

Berecz András, énekes, mesemondó a hanyász vérmedvék szokásainak leírása ürügyén fordította ki a világot, hogy rejtekébe pillant-sunk. Pincét ás, hogy tornyot emeljen. Nyílvesz-seit, szavait most is kéjjel húzza hátra, hogy azok, legalább mire a só megnyüvesedik, láthatá-rig repüljenek. Berecz András a tatabányai könyvtárban megosztotta velünk a feledésbe merülő dzsungeltörvényt: ha medve hátára hull-tál, a fülit szorítsd meg jónyugodtan, lép az úgy, mint a huszárló.

A hallott mesék nagy része abból a gyergyói dzsungelből származik, melyről egy gyergyó-szentmiklósi általános iskolai dolgozatban ez áll:

„A dzsungel: Az az erdő, ahová emberi kéz a lábát még nem tette be.”

„Szamár Jóska és Hazug Pista is Gyergyóalfalunak volt ékessége, két igen tréfás, nagyon jól beszélő ember.” – ismerteti az idézett mesemondókat az előadó. „Szamár Jóska inkább a sziporkákban volt erős, nevét onnan kapta, hogy számárfogattal járkált mindig. Lenézett ember volt, de a kollektivizálás idején, amikor alkalmatlan emberek úgy érezték, hogy vezet-hetnek egy egész faluközösséget, akkor ő min-den szavával oda tudott nekik pirítani. Ezeket az emlékezetes sziporkáit jegyezte meg a nép, és ezekből különböző meseváltozatok lettek. Éppen olyan volt ő, mint a régi udvari bolondok, hogy rögtönözve tudott csoda-igazságokat mondani.”

„Hazug Pista pedig a hosszas, nagy elbeszélé-sek mestere volt.” – fűzi tovább Berecz András. „Neki ugye, a neve is mutatja, hogy milyen típu-sú meséssel foglalkozott, mert ez a mostoha világ az ilyen elrugaskodott, szárnyas beszéde-ket egyszerűen csak hazugságnak nevezte. Ha-zug Pista bácsi mindenkitől távol lakott, és akik arra jártak, mind vittek neki pálinkát, túrót, saj-tot, kenyeret, ő pedig leültette őket egy fatönkre, vagy egy pokrócra, és mesélt nekik. Bolondos, szép meséket, amolyan háriádákat, hiszen tudo-mányos szó is van már erre.

Fotó: Fábíán Ildikó

Ő egy nagyotmondó mesélő volt, aki úgy for-gatta a világegyetemet a mutatóujján, mint a fut-ballkapus a labdát. A mesék nagy része saját gyűjtés, hiszen nagyon sokat jártam Gyergyóalfaluban Hazug Pista bácsinál, akit Szamár Jóskáról is sokat faggattam. Vele ugyan-is már nem találkozhattam, mert mire rákaptam Gyergyóra, ő már meghalt.”

Berecz András mondja azt is: „A nyelvet fenntartani nemcsak a beszélő tudja, hanem a figyelmes hallgató is.” Hát mi figyeltünk, és ne-vettünk, és már a jó ég tudja milyen kacskarin-gókkal, de megérkeztünk a mese végére, olyany-nyra, hogy dalra is fakadtunk: Fekete a barna medve szőre....

Felejtethetlen este volt.

Az Újhold vonzásában

MACHER PÉTER, JAMK

Az Új Forrás est vendége ezúttal **Györe Balázs** József Attila-díjas író-költő volt. A rendezvény elején **Jász Attila** „Csendes Toll” az Új Forrás főszerkesztője ismertette a lap májusi számát. A borító Szabó Andrea munkája. A májusi lapszámban jelent meg két irodalomtörténetész tanulmánya: Murzsa Tímea Szerb Antal, Nyerges Attila Gábor pedig Orbán Ottó költészetéről jegyzett cikket. Megjelent Krulik Zoltán zenész egyik prózája is, aki még az áprilisi UFO est vendége volt.

Fotó: Macher Péter

Györe Balázs Újpesten nőtt fel és már tíz éves korában versírással próbálkozott, ami kezdetben nehezen ment. A kamaszkor ráadásul nem bizonyult élete legszebb időszakának. A gimnáziumban nem tanult jól; édesapja ráadásul ekkortájt agydagánattal küzdött. Az íráson kívül a sportban lelete örömét, a teniszt különösen kedvelte. Ezt a sportot édesapja is űzte, de az 1950-es években fel kellett hagynia vele, mert a kommunista érában úri sportnak számított. Ennek kapcsán a korabeli magyar tenisszel kapcsolatban is megosztotta gondolatait, beszélt többek között az akkor csillagnak számító Taróczy Balázsról és Temesvári Andreáról.

Györe Balázs az 1970-es években sok időt töltött Tatán és Tatabányán. 1976/77 környékén ugyanis beadta életrajzát a Komárom Megyei Mozi Vállalathoz, ahol alkalmazást nyert. Mivel magánélete egyik nehéz időszakán volt túl, nem volt ritka, hogy a munkahelyén töltötte az éjszakákat. A vállalatnál töltött időszakban bekapcsolódott az ún. társadalmi filmforgatásba. Ez azt jelentette, hogy a forgató stábok gyárokhoz, munkahelyekre szálltak ki és az ottani hétköznapiakról készítettek filmet. Ekkoriban ismerkedett meg **Kakuk Tamás** költővel, aki már rendszeresen publikált az Új Forrásban.

Györe Balázs és köre a szocializmus időszakában irodalmi folyóiratot szeretett volna alapítani, de az erre irányuló kísérletek sikertelenek voltak, mert a hatóságok elutasították a kérést. Könnyebb volt felolvasó eseteket szervezni, ugyanis ezekben az esetekben csupán az illetékes művelődési házzal kellett egyeztetni. Az író hangsúlyozta, hogy az elutasításon túl meg is figyelték őt, annak dacára, hogy politikával nem foglalkozott. A megfigyelésére vonatkozó levéltári anyagokba később maga is betekintett. Ezek alapján írta meg *Barátaim, akik besúgóim is voltak* című regényét.

Az író később az *Újhold* köréhez csatlakozott. Jó kapcsolatot épített ki Nemes Nagy Ágnessel, Lengyel Balázssal, Mészöly Miklóssal és Ottlik Gézával is, akiket a mai napig mestereinek tart. Györe Balázs szerint az Új Hold nemzedéke is törekedett a nemzetközi ismertségre és ezért francia és német irodalmi folyóiratokban is megjelentették műveiket, a siker azonban csak a rendszerváltást követő író generációnak adatott meg.

Györe Balázs az utóbbi időkben leginkább verseket ír. Feljegyzti az álmait és felhasználja azokat alkotásaihoz.

(2024. május 21., József Attila Könyvtár, Tatabánya. UFO Nyitott Rezervátum)

A soha ki nem mosható szégyenfolt

VARGA MÁRIA

2024. május 10-én a tavasz utolsó Tájéoló könyvklubjára került sor. Ez alkalommal Írország sötét múltjába, a Magdolna-mosodák zárt világába kalauzolt el bennünket a könyvklubon tárgyalt regény. Nagy örömmre szolgál, hogy a

beszélgetésünk témájául választott könyvet, **Rachael English** *Papírkarkötő* című regényét klubtagunk, **Varga Mária** alábbi soraival ajánlhatom a Kemlib olvasóinak figyelmébe.

Feketsné Kisvarga Anita (klubvezető)

„A témával először a *Philomena* című, 2013-as brit filmdráma kapcsán találkoztam, amely Martin Sixsmith újságíró 2009-es *The Lost Child of Philomena Lee* című könyve alapján készült. A főszerepben Judi Dench és Steve Coogan látható. A film megtörtént eseményeken alapul. A filmet a kritikusok elismeréssel fogadták, több nemzetközi filmdíjat kapott.

Több mint 200 éven át, a 20. század végéig működtek Írország területén a Magdolnamosodák, ahova a társadalom számára veszélyesnek ítélt nőket zárták.

1765-ben nyitották meg az első intézetet, amely a bukott nők büntetését célozta meg. Dublinban a protestáns egyház alapította abból a célból, hogy a prostitúciót visszaszorítsák. Később megszáporodtak az ilyen típusú intézmények, és a katolikus egyház tartotta őket fenn.

Eleinte még önként jelentkeztek a házasságon kívül teherbe esett nők, de hamarosan a szülők is ide kezdték küldeni a nem kívánt terhességgel küszködő lányaikat, hogy eltitkolják a terhességet, és elkerüljék a közmegvetést.

Ezzel kezdődik Rachel English Papírkarkötő című regénye. Patricia 1969-ben kerül a Carrigbrack Szülőotthonba, és fiatalkorának története 1972-ig folytatódik. Én akkor gimnazista voltam és éltem a lelkes (vagy felülről lelkesített, és a KISZ-be kötelező jelleggel belépett) fiatalok életét. A külső megítélés, a környezet véleménye Magyarországon is fontos volt, de ilyen kegyetlen bánásmódról nem volt tudomásunk.

A regény két idősíkból áll: a hetvenes évek elején, Patricia fiatalkorában és 50 évvel később, amikor Katie, az idős özvegyasszony elhatározza, hogy megkeresi a hajdan papírkarkötővel megjelölt babákat. »*A hivatalos csatornákon pedig egy örökkévalóság bármit is megtalálni. Akár hónapokig is parkolhatnak a várólistán.*«

Katie az unokahúga segítségével egy online üzenőfalra jelentkezik, és felajánlja a segítséget azoknak, akik 1971 júliusa és 1972 decembere között születtek Carrigbrackben, ahol ő ápolónőként dolgozott, és sok csecsemő személyazonosító karkötőjét megőrizte. A háromnapos csönd

után megindulnak a jelentkezések. Sokan fordulnak reménykedve a hirdetés küldőjéhez, és vannak olyanok, akik mélységesen elítélik.

A történet során megjelenik a 70-es évek írószági társadalma, a 90-es évek beat korszaka és megjelenik a jelen #MeToo és #TimesUp korának nemzedéke is.

A múltban kegyetlen, megdöbbentő világ bontakozik ki. A kislányok számtalanszor hallhatták otthon: »*Ha nem vigyázol, Carrigbrackben végzed.*« Nem kellett bűncselekményt elkövetni, elég volt a gyanú. A társadalom által elítélt lányokat börtönszerű körülmények várták, csendrendelet, a haj leborotválása büntetésből, új név, kényelmetlen egyenruha, kemény fizikai munka.

A történet nem szorul be Clair megyébe, a szálak Amerikába, Ausztráliába, Dél-Afrikába is elérnek.

Az üzenőfal megjelenése utáni 2 hónap alatt 16 papírkarkötőt juttatott vissza Katie és az unokahúga, Beth az eredeti tulajdonosnak. Nem mindegyik történet lezárása örömteli. Megjelenik egy statisztikai adat is: 1967-ben Írországban a házasságon kívül született gyermekek 97%-át örökbe adták. Ne felejtjük el, hogy születésszabályozás még nem volt. Az otthonokból kikerülő nőket megszégyenítették, ignorálták.

A tényekhez tartozik, hogy Donnybrookban 1992-ben 155 ismeretlen életű nő földi maradványait találták meg, egyesek árvák, nemi erőszak vagy abúzus áldozatai voltak, a gyermekeiket elvették.

Az egyik leghírhedtebb otthon, Bon Secours Anya- és Babaothon volt. 2014-ben közel 800 csecsemő maradványait találták meg egy szennyvíz ülepítőben. Az utolsó mosoda 1996-ban zárt be.

A kegyetlen részletek ellenére a regény rendkívül megindító, lebilincselő, és a szeretet gyógyító erejével zárul. Jó szívvel ajánlom a könyvet azoknak, akiket a közelmúltunk történelme érdekel, és fontos értéknek tartják a családot.”

Könyvtárunkban:
<http://opac.jamk.hu/cgi-bin/tlwww.cgi?show=b298466>

Kilométerfalók a könyvtárban

MACHER PÉTER, JAMK

Öko-est keretében mutattuk be a *Kilométerfalók a Gerecsében* című könyvet. A kötet szerzőivel, Horváth Zoltánnal és Mórocz Károllyal Veér Károly beszélgetett. Autentikusabb személyek talán nem is írhattak volna a Gerecse 50 teljesítménytúráról, ugyanis míg **Horváth Zoltán** több mint négy évtizede szervezőként, addig **Mórocz Károly** résztvevőként és tudósítóként kapcsolódik vármegyénk ikonikus sportrendezvényéhez. **Veér Károly** első kérdésére, hogy honnan ered a teljesítménytúra ötlete, Horváth Zoltán válaszolt.

1981-ben a Kinizsi 100 elnevezésű teljesítménytúra Budapestről indult és Szárligeten ért véget; ugyanakkor a résztvevők egy igen jelentős része nem ért célba. Horváth Zoltán a Komárom Megyei Természetbarát Szövetség elnöke, valamint Vadócz Miklós, a szervezet főtákará mindennek tanúi voltak a szárligeti végállomásnál. Ekkor határozták el, hogy megcsinálnak egy teljesítménytúrát, ami pontosan fele az előbbi távnak. Fel is állítottak egy térképész bizottságot, hogy készítse el a túra pontos útvonalát. Nem sokra rá, Horváth Zoltán és Vadócz Miklós 1981 decemberében jelentették be, hogy a következő évben megrendezik a Gerecse 50 teljesítménytúrát. Így az első kihívás 1982. április 24-én zajlott. A túra hamarosan a diákok körében is népszerű lett. Idővel pedig újabb és újabb távokat vezettek be, hogy lehetőséget biztosítsanak a nagyobb távokra történő felkészüléshez. Majd online nevezést vezettek be és létszámkorlátot állítottak fel, ezzel is védve a túra résztvevőit.

Fotó: Macher Péter

Arra a kérdésre, hogy a túrák története során hány éves volt a legfiatalabb és a legidősebb résztvevő, Horváth Zoltán elmondta, a szervezők nem vezetnek statisztikákat. Már csak azért sem teszik ezt, mert nem versenyként tekintenek a teljesítménytúrára; a lényeg, hogy a megfelelő felkészülés után mindenki számára teljesíthető legyen. Eddig ötven voltak, akik minden évben végig mentek a túra útvonalán, sajnos nem régebben egy közülük elhunyt. Mórocz Károly, aki résztvevőként évtizedek óta tudósított a rendezvényről a Dolgozók Lapja, majd a 24 Óra hasábjain, úgy emlékezik, hogy a legidősebb résztvevő 86 éves volt.

Horváth Zoltán a beszélgetés során többször is kiemelte a rendezvény lebonyolításában dolgozó természetbarát önkénteseket. Az ő munkájuk, mint az útjelzések felfestése, napjainkban is elengedhetetlen, amikor már pályázati források állnak rendelkezésre a technikai háttér biztosításához. A Gerecse 50 szervezőjének rengeteg munkája van abban, hogy a kihívást keresők egy tavaszi napon biztonsággal álljanak a rajthoz. Számára ezért mindig fontos volt a családja támogatása. Felesége ugyanakkor a Volán természetjáró szakosztályát vezette, így mindketten elkötelezettek a túraszervezésben.

Mórocz Károly veterán résztvevőként elmondta, hogy a szervezés során jelentkező kezdeti hiányosságokat mindig sikerült pótolni. 1984-ben szerinte még nagyon kevés vízvételési lehetőség volt, ezt a rákövetkező években sikerült orvosolni. Abban, hogy a teljesítménytúrákat sikerült az utókor számára dokumentálni, kiemelte Kádár Péter és Kiss T. József újságíró kollégák munkásságát.

Horváth Zoltán büszke arra, hogy a Gerecse 50 teljesítménytúra Tatabánya Megyei Jogú Város és Komárom-Esztergom Vármegye értéktárában egyaránt szerepel.

(Kilométerfalók a Gerecsében könyvbemutató, 2024. május 7., József Attila Könyvtár Tatabánya, öko-est rendezvény)

Öko-esték: Borsos Béla előadása az ökológiai válságról

FORISEK TÍMEA, JAMK

A József Attila Könyvtár legutóbbi Öko-estéjén Borsos Béla előadása nagy érdeklődést keltett. Az előadás során számos kulcsfontosságú kérdést tárgyalt, beleértve az éghajlatváltozást, az emberi és technikai civilizáció szerepét, a

tudományos válságot, valamint a fenntartható fejlődést.

Borsos Béla előadása elején hangsúlyozta, hogy az ökológiai válság nem csupán egyetlen probléma, hanem számos egymással összefüggő

jelenség összessége. Az éghajlatváltozás csak az egyik a változások közül, amelyek napjainkban bolygónkat sújtják. A globális felmelegedés mellett olyan problémákkal is szembe kell néznünk, mint a biodiverzitás csökkenése, a talajerózió, a vízszennyezés és az erdőirtás. Ezek a problémák mind együttesen járulnak hozzá az ökológiai válság elmélyüléséhez.

Az előadó kifejtette, hogy az ökológiai válság egyik fő okozója az ember és technikai civilizációja. Az iparosodás és a modern technológia fejlődése jelentős terhelést rótt a környezetre. Az energiafelhasználás növekedése, a fosszilis tüzelőanyagok elégetése és a fenntarthatatlan mezőgazdasági gyakorlatok mind hozzájárulnak a problémák súlyosbodásához.

Borsos Béla előadásában rámutatott arra is, hogy a jelenlegi tudományos megközelítések sokszor nem elég hatékonyak az ökológiai válság kezelésében, folyamatokat megfelelően modellezni. Az ökológiai problémák megértéséhez és megoldásához több tudományágat átfogó megközelítésekre van szükség.

Az előadás egyik legfontosabb üzenete az volt, hogy csak egy Földünk van, és ennek a ténynek a tudatában kell cselekednünk.

Az előadó kifejtette, hogy a Föld energiája egy nyílt rendszer, amely folyamatosan energia-

forrásokat cserél a környezetével. Ez az energiaáramlás alapvető fontossága a bolygó életfenn tartó rendszerei számára. Az emberi tevékenységek azonban jelentős mértékben megzavarhatják ezt az egyensúlyt, ami hosszú távú negatív következményekkel járhat.

Fotó: TCSF

Borsos Béla előadása rámutatott arra, hogy az ökológiai válság megoldása összetett és sokrétű feladat, amelyhez az emberi szemléletváltás, a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettség és a tudományos megközelítések megújítása szükséges. Csak egy Földünk van, és közös felelősségünk, hogy megőrizzük azt a jövő generációk számára. Az Öko-esték rendezvénysorozat folytatásaként reméljük, hogy minél többen csatlakoznak hozzánk ebben a fontos küldetésben.

Gyermekek krízisben

GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG

Peer Krisztina és Révész Renáta Liliána gyermekpszichológus kötetlen beszélgetésre várta az érdeklődőket május 16-án a dorogi Gáthy Zoltán Városi Könyvtárban. Az esemény témája a krízishelyzetek kezelése és a veszteségek feldolgozása volt.

Fotó: Guba Mónika

Révész Renáta Liliána szakterületén a gyászfeldolgozás terápiás módszereit alkalmazza, különböző korosztályú gyermekekkel foglalkozik. A szakember hangsúlyozta, hogy a téma igen sokrétű, a krízis fogalmába beletartozik minden olyan körülmény, mely stresszel, szorongással és

szélsőséges érzelmekkel járó lelki folyamatokat eredményez. Tehát nemcsak a gyász vagy a válás kapcsolható ide, hanem akár egy szoros barátság megszakadása, vagy az óvodából az iskolába kerülés időszaka is. Életkorral járó krízis is létezik, a dackorszak és a kamaszkor jó példák erre a jelenségre, természetes velejárója gyermekek, kiskamaszok fejlődésének.

A pszichológus az óvodáskorúak részére a krízis kezelésére játékos módszereket javasol, a meseterápia egy hasznos technika, melynek során a történetek segítenek feldolgozni a kicsik nehézségeit. Ma már sok szépen illusztrált, igényes tartalmú mesekönyv szól ezekről a ma is tabuként kezelt témákról.

A gyász megélésével és feldolgozásával kapcsolatban a szakember kiemelte, hogy a szülőknek a gyermeket nem szabad kizárni. A veszteségtapasztalat elkerülhetetlen, a megfelelő kommunikáció egyféle prevencióként is működhet. Ha a gyermek egy családtag vagy szülő elvesztését megelőzően már tisztában van a halál fogal-

mával akkor könnyebben alkalmazkodhat a helyzethez.

Szülőként nehézséget okozhat, hogy a gyermeknek miképpen segíthetünk a gyász időszakában. Révész Renáta Liliána álláspontja szerint a türelem kulcsfontosságú, hiszen a gyász rövid időn belül nem szüntethető meg, azonban a közösen megélt kellemes emlékek felidézése segítheti a folyamatot. A szülőktől elzárkózó kamaszok esetében a szakember véleménye szerint

egy közelálló barát támogatása is sokat segíthet, ennek kapcsán Rosemarie Eichinger osztrák szerző *Esznek-e a halottak epertortát?* című könyvét emelte ki.

A témához javasoljuk azokat a beszélgetőpáros által összeállított gyermekkönyveket, melyekben az elhangzott problémák merülnek fel.

Az ajánlóban szereplő kötetek könyvtárunk honlapján (<https://dorogikonyvtar.hu/gyermekek-krizisben/>) elérhetőek.

Közönségtalálkozó Réti Lászlóval

GÁBOR KITTI, GÁTHY ZOLTÁN VÁROSI KÖNYVTÁR, DOROG

“Olyan történeteket szeretek írni, amiket egyébként szeretek olvasni is.”

Réti László

Könyvtárunk vendége volt Réti László krimi író, akivel Szabó-Berghauer Zoltán beszélgetett a szerző pályájáról, könyveinek inspirációiról, a forgatókönyvírásról és az irodalomról. A közönség betekintést nyerhetett a krimiírás alkotói folyamatának lépéseibe, az író mesélt munkamódszeréről az adatgyűjtéstől a cselekményszerkesztésen át.

Fotó: Guba Mónika

Réti kezdetben Marcus Meadow álnéven, majd az Ulpius kiadónál már saját neve alatt adta ki regényeit, eddig összesen 18 könyve jelent meg. A szerző a beszélgetés alatt is hangsúlyozta, hogy számára az írás szórakozás, nem pedig

hívás. Réti húsz évig dolgozott főállásban a rendőrségnél, az ott tapasztaltak nagy hatással voltak a könyveire. Jelenleg forgatókönyvírással foglalkozik, és írói kurzusokat tart az érdeklődőknek. Történeteikhez gyakran megtörtént eseményekből merít ihletet, a nyomozások élményeit beépíti regényeibe, és azokat olykor egy külföldi helyszín, nagyváros környezetébe helyezi át. Ha van lehetősége ellátogat azokba a városokba, amerre főhőse is jár a cselekmény előrehaladtával.

A hitelesség és az igényesség kulcsfontosságú fogalmak a számára, Réti a részletekig kiterjedő pontosságra törekszik: *„Kínosan ügyelek a részletekre és a háttérre, ami legalább akkora jelentőséggel bír, mint maga a sztori. Ha olvas tőlem valamit, akkor nyugodt lehet, mindennek utánanéztem.”*¹

Karakterei mind egyedi személyiségek, itt kiemelhető például a közkedvelt Larkin őrmester alakja, aki a *Kaméleon* sorozat detektíve. Réti szakmai hozzáértéssel, sajátos humorral ír, aki sodró lendületű, izgalmas regényekre kíváncsi, azoknak ajánljuk figyelmébe a szerző már megjelent műveit, melyek könyvtárunkban is elérhetőek.

¹ Réti László honlapja: <https://retilaszllo.hu/bemutakozo/>

Képregény - elmaradások kimaradások várakozások

TURI MIKLÓS, JÓKAI MÓR VÁROSI KÖNYVTÁR, KOMÁROM

Májusi kiállításunk aktuálisan a képregényről szólt, hiszen a nagyvilágban és kis hazánkban is ilyenkor egymást érik a képregény fesztiválok, valamint ilyenkor tudunk részt venni a Free Comic Book Day nevű akcióban, ha képregényt vásárolunk a részt vevő kiadóktól és forgalmazóktól (gyakorlatilag az összes nagy nyelvterület kiadója és forgalmazója).

A kiállításnak nem titkolt célja volt még, hogy felhívja a figyelmet szépen gyarapodó képregény állományunkra.

Röviden a címről: Kimaradás, mert ebből a művészeti ágból körülbelül száz év kimaradt, vagy csak nagyon szegényesen valósult meg Magyarországon. Durva hasonlattal élve mintha a zenéből csak a lakodalmas rock-ot ismernénk. Elmaradás, mert a kimaradás miatt bepótolhatat-

lan elmaradások keletkeztek a külföldi képregények hazai kiadása területén, emiatt nagyon sok és nagymértékű várakozás alakult ki a hazai műértő közönség berkeiben.

A hely szűkössége és a terület ismeretlensége miatt kiállításunk nem vállalkozhatott egy átfogó képregény történet vagy műfaji felosztás bemutatására. Egyszerre nem lehet mindent bepótolni, viszont egy találékony, eredeti megközelítéssel föl lehet csillantani valamit a műfaj számunkra ismeretlen értékeiből. Ezért a képregény nagyon változatos és sokrétű hatás mechanizmusaiból (szándék, feeling, stílus, érzésvilág,...) próbáltam néhányat (12-t 12 tablón) bemutatni. A bemutatott hatások a következők voltak:

- gyermekvilágok
- hazai ízek
- múltba révedve
- a '20-as és '80-as évek illuzórikus találkozása

- az ördög a részletekben...
- elszabaduló indulatok
- futureretro
- modernista, futurista, utópista
- festménymesék
- art comix
- bizarre
- metafizikai látomások

Természetesen a tablók mellett a könyvtárunkban már meglévő albumokból is kiállítottunk néhányat a vitrinjeinkben és a könyvvállványokon.

Sok híres elismert művész (Moebius, Enki Bilal, Philippe Druillet, Don Lawrence,...) és legendás sorozat (Storm, Thorgal, Judge Dredd, Halo Jones,...) szerepelt a kiállított anyagokban. Olvasói kérésre, igény szerint vezetést is vállaltam és válaszoltam az elhangzó kérdésekre.

A legjobb könyvtárhazználókat díjazták

PÓCSFÖLDI GÁBORNÉ, LEÁNYVÁR

Hétfőn, május 27-én a leányvári **Farkas János Művelődési Ház és Könyvtár** által a 3. és 4. osztályos tanulóknak meghirdetett Könyvtárhazználati vetélkedő eredményhirdetésére került sor. Az iskola udvarán a többi alsós osztály részvételével **Fári Csaba** polgármester úr és én adtuk át az okleveleket, illetve az emléklapokat! Igyekeztünk minden diákot jutalmazni, így a 4. helyezettek autós és ismeretterjesztő kártyákat kaptak az emléklapok mellé. Az első, második és harmadik helyezettek az oklevél mellé könyvjutalmat is kaptak.

Gratuláltunk mindenkinek és folytatjuk a következő tanévben!

Vármegyejárás vol. 1.

FÁBIÁN ILDIKÓ, JAMK

Május közepén nyakunkba vettük a vármegyét, hogy közel 4 év után ismét mi vigyük el az új könyveket a településekre és egyúttal megkérdezzük a kollégákat: Mi a helyzet?

Tokod (Fotó: Fábíán Ildikó)

Jó volt újra találkozni a könyvtárosokkal, bejutni a szolgáltatóhelyekre és „állapotfelmérést” végezni. Dömösön és Epölön most láttuk először

előben az új helyre költözött könyvtárat, amit még a pandémia idején újítt fel az önkormányzat és KSZR támogatásból rendeztünk be. Egy-két helyen én személy szerint még soha sem jártam és jó volt végre – a fotók után – a valós helyiségeket is meg szemlélni. Nagy öröm volt látni azokat a kollégákat is, akikkel eddig csak telefonon vagy e-mailben kommunikáltunk. És igazán megható volt az a szívélyes fogadtatás, ahogy a legtöbb helyen vártak bennünket - finom süteményekkel és kávéval.

Készítettünk rengeteg fényképet, hogy a későbbiekben tervet tudjunk „kovácsolni”, min lenne jó változtatni (pl. a bútorok elrendezésén, olvasószám növelésén) és milyen feladatok várnak még ránk az egyes könyvtárakban (pl. selejtezés, jelzeteles, eszközbeszerzés). És végre a honlapunkra is fel tudjuk tenni az egyes szolgáltatóhelyek bejártának fotóit is, hogy ezek

segítségével az érdeklődők biztosan megtalálják az adott épületet.

A sok jól működő és rendezett könyvtár után Máriahalmon azonban szomorúság töltött el bennünket, mivel a pár éve szépen felújított és rendbe tett könyvtár mára csak raktárhelyiségként funkcionál, és nincs ott egyetlen olyan személy sem, aki a szolgáltatóhely ügyeit megfelelően intézné. Mikolasek Zsófia igazgató asszony felhívta a település polgármesterének figyelmét arra, hogy ha nem történik érdemi változás,

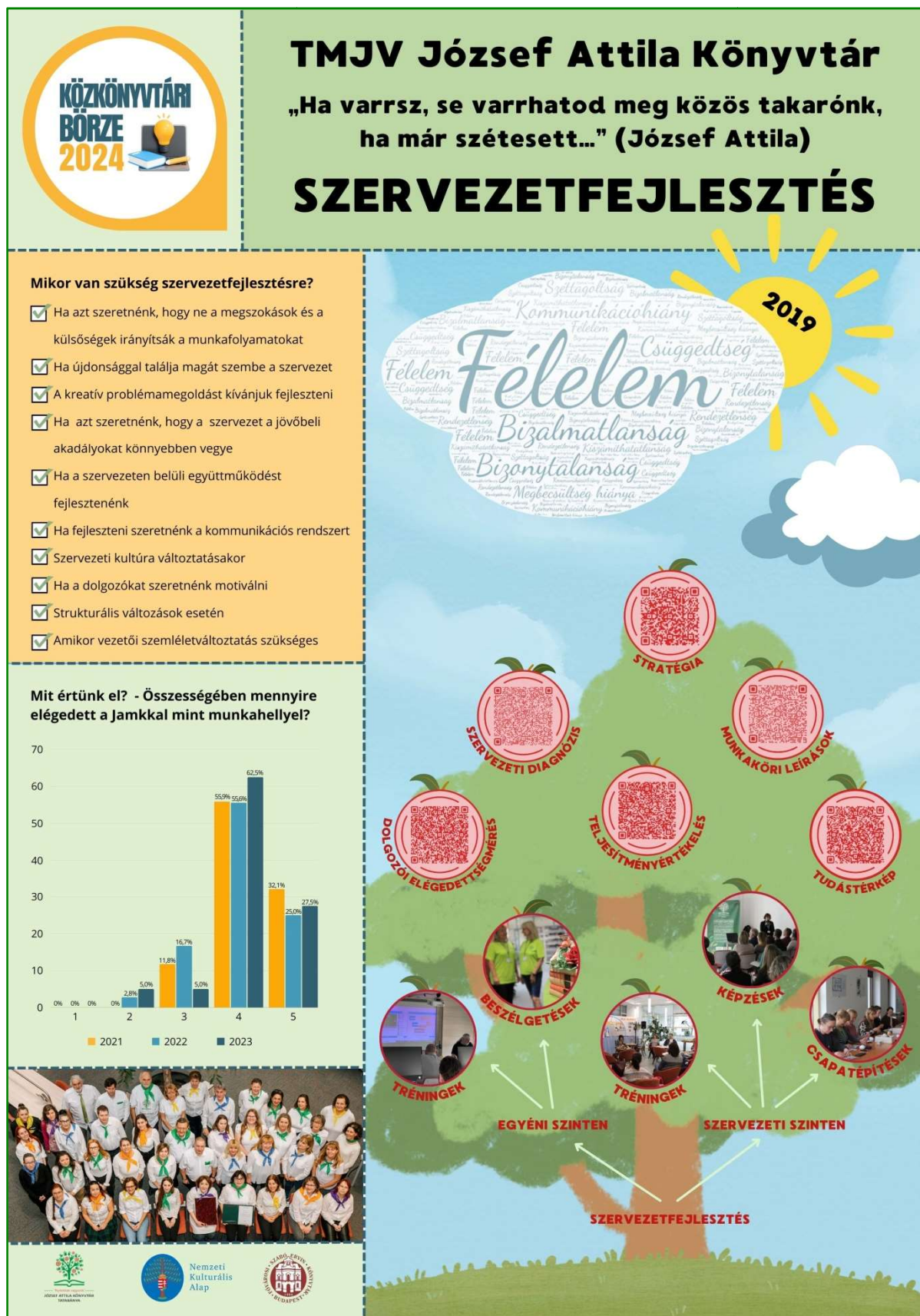
kénytelenek leszünk felbontani az együttműködésünket. Az számunkra nem elfogadható magyarázat, hogy nincs a könyvtárra igény, mert szerintünk ez a probléma bárhol orvosolható egy lelkes és hozzáértő szakemberrel (lásd Bajót). Reméljük kérésünk értő fülekre talált.

A vármegyejárás júniusban is folytatódik, mert még rengeteg szép vidék felfedezése, valamint számos bejárando könyvtárépület és kedves kolléga vár ránk!

Könyvtárunk a Közkönyvtári Börzén

MIKOLASEK ZSÓFIA, JAMK

A börzén mi is képviseltük magunkat, két projektünk is bekerült a 20 legjobb közé. A két joggyakorlatunkat interaktív plakátokon mutattuk be:

TMJV József Attila Könyvtár

„Rendezni végre közös dolgainkat...”
(József Attila)

ÖNMŰKÖDŐ KÖZÖSSÉGEINK

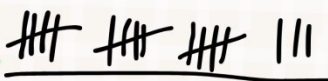
2021. 05. 25.
MEGNYITOTTUNK

Legyen a
könyvtár
MINDENKIE...

A tatabányaiak ezt komolyan vették,
birtokba vették a könyvtárat, és
sajátjukként tekintettek rá...

KÖZÖSSÉGEK

3 év alatt 18 közösségnek
adtunk helyet a könyvtári
tereinkben, ezek jelentős része
máig aktívan működik

PROGRAMOK

Ráadásul sok egyéb programot is
rendezünk

A PROBLÉMA... ÉS A MEGOLDÁS

Ajajj!
Ezt már nem
győzzük...

...akkor
dolgoztassuk
meg a
közösségeket...

KÖNYVTÁRI TEREINK

A rendezvényterem
sok ember
befogadására
alkalmas, komoly
technikai
felszereltséggel
rendelkezik.

A kávézó
otthonos,
kényelmes,
helyiség. Szükség
esetén a technikai
feltételek is
biztosíthatók.

Az oktatóterem
Jól felszerelt,
elszeparált
helyiség. Csoportos
képzésekre kiváló.

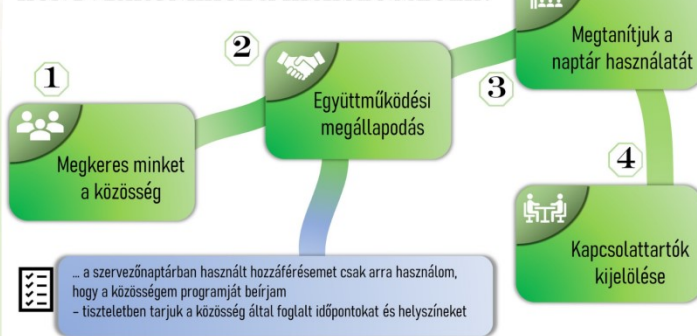
A fonotéka
Meghitt, kicsi
hangulatos helyiség,
minden
felszereltük ami
zenék és filmek
lejátszásához
szükséges.

Közösségeinknek hozzáférést adunk internetes naptárunkhoz,
helyet és időpontot tudnak foglalni maguknak, így a
szervezőmunka egy része lekerül a vállunkról

MIT TESZÜNK?

HOGYAN CSATLAKOZHATUNK KÖNYVTÁRUNKHOZ A KISKÖZÖSSÉGEK?

Közösségeink

Közösségi naptárunk

A Bárdos Lajos Vegyeskar
adventi koncertje

Nemzeti
Kulturális
Alap

Jógyakorlatok a Közkönyvtári börzén

GERGINÉ KOLOK MELINDA, JAMK

2024. május 29-én kolléganőmmel abba a szerencsés helyzetbe kerültünk, hogy részt vehetünk a FSZEK által szervezett *Közkönyvtári börzén*, ahol mindketten két jógyakorlatot tekintetünk meg. Én a *SztoriVarázsló* és a *T-Zóna* gyakorlatokra jutottam el. Mindkettő nagyon hasznos volt számomra.

A *SztoriVarázsló*t az egri **Bródy Sándor Könyvtár** munkatársai tartották. Itt ismerkedhettem meg egy számomra addig ismeretlen könyvfajtával, a szöveg nélküli képeskönyvvel. A közös mesélés folytán magunk is meg tapasztalhattuk milyen előnyökkel jár ennek az újfajta könyvnek a használata. Gyermekkönyvtárosként rengeteg lehetőséget látok benne és egyből megmozgatta a fantáziámat. Ennél a könyvnél ugyanis nem számít, hogy az olvasója tud-e olvasni, vagy milyen szinten olvas, korhatár nélkül bárki számára szabadon használható és élvezhető. Ezek a könyvek igényes kivitelű, kiemelkedő művészi szépségű, részletes illusztrációval rendelkező kötetek, melyek már önmagukban fejlesztik a vizuális látásmódot. Fejlesztik a képzeletet, történetmesélés során pedig észrevétlenül a szókincset is. Kisebb gyermekek esetében nagyon hasznos, a képeken látható szereplők érzelmeinek megnevezése. A könyv feldolgozásának többféle módja is lehetséges: csoportosan vagy egyénileg, családdal vagy egyedül. A lényeg, hogy az összefüggő képek végül egy teljes történetté állnak össze a használók fejében, ami ráadásul rendkívül szubjektív, mindenki hozzáteheti a saját személyes gondolatait, bővítheti, vagy szűkítheti a történetet, az igényeknek megfelelően. A lényeg, hogy a végkifejlethez (az utolsó képhez) eljussunk. A különböző csoportok más-más úton juthatnak el a könyv végére. Ha közben olyan téma merül fel, meg lehet állni, ki lehet emelni, el lehet mondani a személyes benyomásokat, érzéseket. Ez a könyv mint egy terápiás eszköz, akár tabutémák feldolgozására is alkalmas lehet. Ha csak két ember „olvassa” együtt rendkívüli intimitás jellemzi ezeknek a könyveknek a használatát. Akár gyerek - szülő, gyerek - nagyszülő vagy bármilyen más társas

kapcsolat esetében elősegítheti az adott témához kapcsolódó mély beszélgetést. Lehet vicces, szomorú, vagy elgondolkodtató. Tulajdonképpen bármilyen. Természetesen mi is kipróbáljuk majd könyvtárunkban ezeket a képeskönyveket, meg tapasztalva előnyeiket.

A *T - Zóna* című előadást a szolnoki **Verseghy Ferenc Könyvtár** jóvoltából volt szerencsénk hallani. Ők a tinikre épülő programjukat mutatták be számunkra. Ebből az előadásból is sokat tanulhattunk. Mi gyerekkönyvtárosok mindannyian tudjuk, hogy az egyik legkevésbé megfogható, megszólítható réteg a kamasz korosztály. Mi tagadás, nem könnyű őket bevonni a könyvtárba, rendkívül elfoglaltak, és a különféle kütyükkel is nehéz versenyre kelni. A szolnoki gyerekkönyvtárosok erre az általános problémára dolgoztak ki egy rendkívül hatékony programot a tini generáció számára. Rendkívül fontos számukra a marketing.

Érdemes jelen lenni az e korosztály által használt közösségi oldalakon, és nem árt személyesen is hirdetni szolgáltatásainkat. Fontos, a „könyvtárosnéni” mítosz leépítése. Ennek a korosztálynak a saját szemével kell látnia, hogy a könyvtárosok manapság nem a szemüveges, ősz kontyos idős nénik, aki folyamatosan csendre intik az olvasókat, hanem jó fej, kedves, mosolygós, fiatalos és megszólítható emberek, akik képesek ezzel a korosztállyal is megtalálni a közös hangot, akik szívesen szerveznek számukra programokat és mindemellett finoman terelgetik őket a könyvek, az olvasás felé. Bemutatták színes programkínálatukat, mellyel sikeresen és rendszeresen behozzák könyvtárukba a tinédzser korosztályt. Programjaik között szerepel anya - lánya, apa - fiú nap, tiniknek szóló havonta megrendezett kvízzjáték különféle témákban, kreatív alkotó nap stb.

A szolnoki gyakorlat tehát felhívta a szakma figyelmét arra, hogy nincs lehetetlen, a gyerekek szóban forgó csoportja is megfogható valamivel, csak meg kell találni a hozzájuk vezető utat.

Jógyakorlatok az ország számos könyvtárától

VARGA-DUBA RÉKA, JAMK

A **Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár** kezében összpontosuló és 2024. május 29-én megvalósult *Közkönyvtári börze 2024* című rendezvény a Magyarország-szerte működő könyvtárak bevált

jógyakorlatait volt hivatott bemutatni a szélesebb szakmai közönségnek. A TMJV József Attila Könyvtár képviseletében **Gerginé Kolok Me-**

linda és Varga-Duba Réka hozta el magával négy bemutató ismeretanyagát.

A *Könyvtár az élő, élhető, okos és fenntartható Budapestért* előadást **Kovácsné Koreny Ágnes**, a FSZEK főigazgatója tartotta, melyben többek között kitért a *Könyvtár PRO* programra, ami a programozást, robotikát és az olvasást egyesíti. A FSZEK *Netrevaló* foglalkozása egy különleges program volt: Iskolai Közösségi Szolgálatos diákok tanították a nagyikat az okostelefonok, tabletek és egyéb digitális eszközök használatára. Mindkét korosztály esetében nagy sikert aratott. Terveik között szerepel egy, a Google elrendezésére hasonlító felület létrehozása, ahol szemléletesebben, borítók alapján, és tematikusan csoportosított állományrészek is kereshetővé válnak.

A FSZEK **Sárkányos Gyerekkönyvtárának** vezetője, **Dienes Éva** egy számítógépes játékot ismertetett, amely a darts játékra épít matematikai feladatokat. A *Darts Matek szoftver* gyakorlati téren segít a matematikai alpműveletek, a

kritikai gondolkodás, a számok mennyiségként való értelmezésének elsajátításában, játékos formában. A programra épülő foglalkozás során a könyvtár állományát is használatba veszik.

A szegedi **Somogyi Könyvtár** *Digitális játékszótér a könyvtárban* című foglalkozásai izgalmas robotikai, elektronikus eszközök segítségével nyitnak új távlatokat a könyvtárak kreativitása és eszköztára területén. Például az *ArTec robot technika* segítségével a gyerek belekóstolhat a programozásba, robotépítésbe és történetmeselésbe. A bemutatott játékok programírásra, a tájékozódó készség fejlesztésére, a mechanikai képalkotásra és a színek kódok alkalmazására irányulnak.

A joggyakorlatokkal pályázó könyvtárak plakátkiállítással is hozzájárultak a börze sokszínűségéhez. A könyvtárak együtt gondolkodása és sikeres foglalkozásainak, gyakorlatainak megosztása óriási lehetőség rájuk nézve – mindenki a saját viszonyaihoz igazítva építheti be azokat a saját szolgáltatásai közé.

Költőóriások a kirekesztettség árnyékában

VARGA-DUBA RÉKA, JAMK

A XX. század két mérföldkövének viszontagságos érzelmvilágához és a sorsuk alakította költészeti sajátosságaihoz kerültünk közelebb május 28-án *Telegdi Ágnes* és a *TrioLíra* Együttes előadása során. **József Attila** és **Radnóti Miklós** költészete a középiskolákban kiemelt tananyag, így a közönség soraiban a **Tatabányai Árpád Gimnázium** és a **Dózsa György Általános Iskola** diákjai foglaltak helyet.

Fotó: TCSF

Telegdi Ágnes egy rendhagyó irodalomóra keretén belül mutatta be saját fényképeivel illusztrált versrészletekből készített kiállítását. Párhuzamot vont József Attila és Radnóti Miklós életének meghatározó elemei közt, a verseneklők erre reflektálva odaillő költeményeket adtak elő. A legmeghatározóbb mindkettejük életében az anya hiánya felett érzett gyász; Radnótinál bűntudattal, József Attilánál pedig az elérhetetlen érzelmekkel vegyítve.

A másik, életútjuk meghatározó eseménye költői pályájuk kezdete, illetve származásuk miatti megítélés, kirekesztés volt. Elhangzott a *Tiszta szívvel*, a költészet kezdetére utalva pedig a *Szállj költemény*, a *Hull a levél a fáról* és a *Kertész leszek* című versek dallamokkal kísérve.

Zenés, mesés kirándulás Kiss királyfival

SUGÁR GABI, LÉLEKSEGÍTŐ ALAPÍTVÁNY

A Komárom-Esztergom Vármegyei Léleksegítő Alapítvány újabb mesés kirándulásra invitálta a József Attila Könyvtárban öt tatabányai iskola alsós tanulóit. A Kiss királyfi vándorútja 50 perces játékanak végére pedig az összes gyermek beletekeredett a barátság meleg sáljába, és együtt örültek.

Szerelmi költészetük erőteljes, vágyakozó, impulzív, mely érzelmekre rövid idő adatott mindkettejüknek. Meghallgattuk a *Tedd a kezed*, a *Tószunnyadó*, a *Flóra*, a *Bájoló*, *Két karodban* című verseket - csodálatos megzenésített énekek formájában. Nagy különbség a két költő tapasztalásában, hogy míg Radnóti megélhette a szerelmet és a kapcsolatot is, addig József Attila plátói szerelmein keresztül visszautasítással és saját értéktelenségével szembesült.

Radnóti külső démonai a zsidó származása miatt tapasztalt mellőzöttségében, majd a munkaszolgálatok kegyetlen körülményeiben lesekedtek rá, míg József Attila nehéz sorsából fakadó mániás depressziója miatt belső démonaival küzdött. Végül mindkettejüket legyűrték és csak költészetükben élhetnek tovább. Végso napjaikból elénekelték a *Tudod, hogy nincs bocsánat*, a *VII. Ecloga*, az *Éjszaka*, az *Íme, hát megeltem hazámat* és a *Sem emlék, sem varázslat* című verseket.

Nehéz és egyben merész vállalkozás volt két ennyire fajsúlyos költő érzelmi impulzusairól előadni. A tizenéves közönséghez áll talán legközelebb a lehetőség, hogy megértse József Attila és Radnóti Miklós költészetét. Ehhez remek lehetőséget kínált az előadás sokszínűsége, képi és zenei megtámogatása. Számomra is jó élmény volt, hatását sokáig magamon éreztem. Remélem, a hasonló rendhagyó irodalomórák elérik céljukat és a művészi élmény mellett felkelti a közönség figyelmét az irodalom és azon belül a lírai költemények iránt.

A Kék Madár Közösség második alkalommal ajánl érzékenyítő interaktív játékot az alsó tagozatos gyermekek számára. Ezúttal Kiss királyfi vándorútját követhették figyelemmel a kisdíákok. Nem véletlenül írják két „s”-sel a királyfi nevét, hisz mellettünk él, közölünk való, talán Kiss Bence, vagy Kiss Dávid... Akár minden nap találkozhatunk vele.

Kiss királyfi egy szép napon elindul, hogy megkeresse elveszett bátyjait. A virágos mezőn segít a vakondnak, aki cserébe a föld alól is előkeríti a királyfi legidősebb bátyját. Azt, aki a kétségek mocsarában veszett el. A két legényt vihar lepi meg az erdőben. Kiss királyfi megment egy apró csigát. Viszonzásul az állatka kihozza a tunyaság barlangjából a középső királyfit.

A három testvér örül a találkozásnak, de hamar összevitatkozik azon, kinek mit kellett volna másként csinálnia. Egy nyusziugráson, egy kakaskukorékoláson és egy mosolyon tanulják meg, hogy az emberek másként teszik a dolgukat, mert különbözőek vagyunk. Mindenkitől tanulhatunk valamit.

Haza is indulnának hőseink, ha nem érkezne meg hozzájuk egy éhes őszapó, aki értékes tanácsot ad nekik. A történet különféle szálaiból létrejön a barátság sálja, mely minden szereplőt és a közösség összes tagját átmelegíti.

A zene Halász Károly, a szöveg Belinszki Zoltán munkája. A mesélő szerepét Tóth Zsóka alakítja, zenei kísérettel Ocskai Gabriella, instruktorként Sugár Gabi segíti őt, s megjelenik a Csalogány is Gyalókay Kitti személyében. A Kiss királyfi vándorútja című zenés drámajáték a

József Attila Könyvtárban öt iskola több mint kettőszázötven diákjának jelentett kiváló szórakozást, miközben megtanulhatták:

„Más vagy te és más vagyok én./Kincs vagy te és kincs vagyok én”

Kiss királyfi (Fotó: Sugár Gabi)

Májusban Tataháza Város támogatásával valószínűleg meg a program, amelyre a részvétel így ingyenes volt. Mivel a jövőben több intézménybe is szeretnénk elvinni Kiss királyfi történetét, együttműködő partnereket keres a megvalósító, a Léleksegítő Alapítvány. Érdeklődni a kekmadarkozosseg@gmail.com címen lehet.

További információ:

<https://www.facebook.com/groups/1053608429112274>

Rögtönzött meseírás – Pamacs kalandos története

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

Kertész Edina író volt a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár vendége a Felelős állattartás napja apropóján. A találkozó létrejöttét humoros könyvei ihlették úgy, mint A milliomos számár és a Lajhár, a sztár. A vicces történet és rajzok mögött ugyanakkor komoly téma húzódik meg, gondolhatunk a gyermekek osztályon belüli kiközösítésére, a beilleszkedési nehézségekre.

Kertész Edina (Fotó: Goldschmidt Éva)

A 2024. május 7-i eseményre a Talentum Általános Iskola és a Fazekas Utcái Általános Iskola negyedikesei érkeztek a Tatai Rendházba. Az író mondott néhány gondolatot a könyveiről, de azok részletes megismerését a gyermekekre bízta, akit érdekel, olvassa el! Sokkal izgalmasabb kihívásnak tűnt egy közös sztori kerekítése a diákokkal. Először meghatározták, hogy ki legyen a főszereplő, természetesen a választás egy állatra esett, egy nyúlra, akit Pamacsnak hívnak és elrabolják. Emberi szereplőt is meghatároztak, Emíliát és a főgonoszt, a cirkuszigazgatót. A gyermekek lelkesen megszavazták a csótányokat, akik szintén a rosszak táborát erősítik. Edina közreműködésével ügyesen megfogalmazták a cselekményt és a végén a happy end jelenetét. Az ügyeskező gyermekek bátran lerajzolták a kitalált szereplőket, helyszínt, ezzel elkészült a borító is. Már csak egyetlen teendő maradt: a cím megfogalmazása. A nebulók egyöntetűen a Nyúlnyomon cím mellett döntöttek, mert ez kiválóan összefoglalja Pamacs nyuszi sorsát.

A találkozó alaposan megmozgatta a gyermekek képzelőerejét, talán valaki közülük majd megírja Pamacs kalandos cirkuszi történetét.

Rumini, Frakk és még sokan őrzik a könyvek helyét

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

Könyvörző készítő pályázatot hirdetett a Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár gyermekek számára. A mintegy 260 alkotáson szebbnél szebb, jobbnál jobb rajzokat láttunk a mese és az ifjúsági téma széles skálájából. Voltak olyan művek, amelyeket többen is választottak, így például a Vuk vagy Egy Ropi naplója című népszerű regény, de Spongyabob figurája is több alkotáson feltűnt. A sok-sok rajzból nehéz volt választani, a 2024. június 4-én rendezett jutalmazáson tizenketten részesültek könyv-és rajzeszköz jutalomban. Köszönjük, hogy a Fazekas Utcai Általános Iskolából, a Jázmin Utcai

Abban mindenki egyetértett, hogy a könyvírás nehéz feladat, kitartást, időt, fantáziát, valós ismereteket kíván.

Általános Iskolából, a Talentum Iskolából és a Vaszary Iskolából is szép számmal érkeztek munkák. A könyvörzőket lamináltuk, a kis olvasók pedig arra használják a gyermekkönyvtárban, hogy a polcra levett könyv helyét megjelöljék vele. Ezzel a módszerrel könnyen visszahelyezhetik a regényeket, mesekönyveket, ismeretterjesztő műveket a helyükre. Várjuk a kicsiket és nagyokat, hogy minél többen birtokba vegyék a gyermekkönyvtár tereit és az egyedi, újonnan készített könyvörzőkkel böngésszenek a polcon lévő könyvek között.

Bagoly mondja... szavalóverseny

GOLDSCHMIDT ÉVA, TATA

A Magyar Zoltán Tudásközpont és Könyvtár gyermekrészlegének új logójában egy bagollyal találkozunk. Ez az újítás-változás adta az ötletet a Madarak és Fák napja alkalmából megrendezett szavalóverseny témájának. Az alsó tagozatos gyermekek olyan verseket szavaltak, amelyekben bagoly szerepelt.

Fotó: Kun-Kovács Erika

A 2024. május 10-én rendezett megmérettetésre 68 diák jelentkezett, a két-két tagú zsűri külön díjazta a legjobbakat az 1-2 és külön a 3-4. osztályos korcsoportban. Az ítéseknek Retkesné Kiss Mónikának, Sinkó Ildikónak, Szabó Szeráfinának és Dévényi Mártának nem volt könnyű a döntés. Többen választották a Bölcs bagoly vagy a Bagoly mondja című költeményeket, de hall-

hattuk a Hoppon maradt bagoly rövid történetét is versben. Az értékelést követően az emléklapokat adták át a zsűritagok valamennyi résztvevőnek, majd „dobpergés” után mindkét korcsoportban az első három helyezett és a különdíjasok vették át a megérdemelt könyvjutalmukat oklevél kíséretében.

Ismét nagy sikerrel zárult könyvtárunk tavaszi versdélelőttje, amelyre a tatai általános iskolák mellett a térségből is érkeztek szavalók. A rendezvény az EFOP 4.1.8-16-2017-00080 pályázat segítségével valósul meg.

Eredmény:

1-2. osztály:

1.Szücs Hanna (Szent István Ált. Isk., 2. oszt.)

2.Kovács Sára Eszter (Vaszary Ált. Isk., 2. oszt.)

3.Farkasdy Kamilla (Vaszary Ált. Isk., 2. oszt.)

Különdíj: Petrassy Anna (Fazekas Utcai Ált. Isk., 2. oszt.)

3-4. osztály:

1.Frikton Máté (Jázmin Utcai Ált. Isk., 4. oszt.)

2.Gergi Szilárd (Szent István Ált. Isk., 4. oszt.)

3.Szücs Boglárka (Talentum Isk., 3. oszt.)

Különdíj: Tuza Boglárka (Talentum Isk., 4. oszt.)

A tatai történelmi löversenyzés aranykora – A májusi Helyi érték vendége Nieselberger Róbert volt MÁRKU MÓNIKA, JAMK

Május 28-án Nieselberger Róbert, az Angol Magyar Lovastörténelmi Egyesület elnöke, a tatai Szent György villa és Villamúzeum tulajdonosa tartott előadást Helyi érték sorozatunkban. Nieselberger úr 2023-ban kiadott könyvét, A tatai történelmi löversenyzés aranykora címűt, és annak keletkezését, megírásának előzményeit ismertette az érdeklődőkkel. Kutatásainak kiinduló pontját a tatai Esterházy Szent György nyilvános és Magán Lóidomító Intézet és istálló komplexum központja, a Szent György villa adta. Ennek történetével ez idáig még egyetlen helytörténet kutató sem foglalkozott. Kutatásainak eredményét ossza meg tavaly év végén megjelent könyvében Tata lovastörténelmi aranykoráról, mely mögött 4000 oldalnyi kutatási anyag és digitálisan archivált hiteles dokumentumok állnak. Mára sikerült feltérképeznie a Monarchia idejében működött tatai versenystálló-rendszert, valamint korabeli tárgyakkal, személyes relikviákkal megidéznie a korszakot az általa létrehozott Henry Milne Lovastörténelmi Villamúzeumban. Nagy dicsőség számára, hogy kutatásának eredményei a Tatai, a Komárom-Esztergom Vármegyei és a Magyar Értéktárba is bekerültek. További célja pedig a Hungarikumok közé emelni a tatai történelmi löversenyzés fénykorát. Mind kiadványában, mind a Villamúzeummal szeretne méltó emléket állítani az egykori tatai löversenyzésnek, az elfeledett és világhírű angol és magyar trénereknek, zsokéknak, abrakmestereknek, hajtóknak, lovászoknak, állatorvosoknak, versenystálló tulajdonosoknak.

Dédnagyapjának, Nieselberger István építőipari vállalkozónak és kivitelezőnek (1880-1954) is nagy szerepe volt a tata-tóvárosi versenystélek kiépítésében és a Szent György villa megőrzésében. Gróf Esterházy Miklós az 1880-as években angol idomárokkal vette fel a kapcsolatot, akik aztán Tatán telepedtek le. A Szent György villa-épületet (Sport utca 33.) Feszty Árpád tervezte és

Joseph Drexler kivitelezte, az ő munkatársa volt dédnagyapja, Nieselberger István. Ő 1947-től - amikor is családjával együtt német származása miatt teljes vagyonek Koblenz mellett kitelepítették a Somogy megyei Zichről és Tabról - maga lakta a villát egészen 1954-es haláláig. Tatai barátainak segítségével és nekik köszönhetően azonban titokban le tudott itt telepedni családjával.

Fotó: Márku Mónika

Ez a villa a mai napig családi kézben maradt, így megőrizte a korhűséget, az eredeti belső enteriőrt az utókor számára. Nieselberger Róbert szándéka, hogy megismertesse a villa történetét, hogy emléket állítson dédszüleinek és egykori segítőiknek, továbbá mindenkinek, akik a tatai löversenyzésben, -tenyésztésben világhírnevet szereztek a városnak és a lovasélet aranykorában felvirágoztatták Tatát.

Szalay Zoltán előadása Esztergomban

HAMOSNÉ SZŐKE ANNA, ESZTERGOM

Május 13-án „Mesélő képek” címmel tartott helytörténeti előadást Szalay Zoltán, gimnáziumi tanár a Helischer József Városi Könyvtárban. Esztergomnak gazdag történelmi múltja van, ezért fontos, hogy a helyi emberek, akik érzelmi-
leg is kötődnek a város minden szegletéhez időnként betekintést kapjanak a város történelmi múltjáról. Az előadás alcíme Esztergom 140 éve és kultúrája az iszlám hódítás alatt (1543-1683) volt.

Néhány érdekesség ez elhangzottakból:

1543. július 24-én Ahmedrumiéliai és Mehmed budai beglerbég csapatai megkezdték Esztergom körülrésztését. A szultáni fősereg két nappal később, július 26-án érkezett a város falai alá. A vár ágyúkkal való lövetése július 31-én vette kezdetét. Az ostrom augusztus 9-ig tartott. E napon esett el a vár, melyet 2200 katona védett.

1594. május 4-én volt egy sikertelen ostrom Esztergom felszabadítására, ám a várat a törökök nagyon hősiesen és elszántan védelmezték. Ebben a csatában szerzett halálos sebet Balassa Bálint költő. Ahol halálos sebet kapott ott egy

emléktábla jelzi a helyet, továbbá egy nagyalakú szobra áll a bazilikához vezető lépcső mellett.

A törökök főleg a várat építették, erősítették, de emellett, mecseteket, minareteket, kupolás fürdőket is emeltek. A 17. században már hat fürdő működött a városban. A törökök 1587-re hidat építettek a Dunára, amely az 1594-re elkészülő erőrendszer része lett. Hasznosították az artézi források vizét, mert a muzulmán vallási előírások által megkövetelt rituális mosdások mellett a fürdésnek is nagy fontosságot tulajdonítottak. A Vízivárosban több török kori fürdő maradványait is feltárták már, bár még a helyreállításuk várat magára. A Vízivárosban található az Özicseli Hadzsi Ibrahim-dzsámi is, ami a Birodalom legtavolabbi megmaradt dzsámija. Mellette áll a Veprech-torony, melyet már IV. Béla 1239-ban kiadott oklevelében is megemlíti. I. Szulejmán győzelmi táblája is itt tekinthető meg.

Esztergom 1683-as felszabadítása nagy jelentőséggel bírt, hiszen ezzel sikerült beékelődni a keresztény erőknek a törökök dunai védelmi vonalába és megnyílt az út Buda felé.

A fényképes vetítésből megismertük a városban fennmaradt török kori emlékeket, a Malombástyát, a reneszánsz vízemelő szerkezetet, a kupolás kő őrtornyot, Balassa Bálint költő emléktábláját és a most még nem helyreállított török kori meleg forrású gőzfürdőt. A korabeli térképeken, metszeteken láthatóak Esztergom épületei, városszerkezete.

Az előadássorozatot szeptemberben folytatjuk, mert úgy látjuk, hogy van igény ilyen, a város múltját bemutató, összefoglaló történelmi időszétára.

KÖNYVTÁRI SAJTÓFIGYELÉS

2024. május

1.
A majkpusztai néptanítók : [hírek]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 121. sz. (2024. május 27.), p. 2.
-Író-olvasó találkozó lesz Oroszlányban, Forgács József beszél új könyvéről.
2.
Csatlakoztak a füzítőiek is : [hírek]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 113. sz. (2024. május 16.), p. 4.
-Almásfüzítő is csatlakozott a Közösségek Hete 2024 programsorozathoz.
3.
Csütörtökön reggel nyit az új tatai könyvtár : az új bibliotéka modern környezetben és új nyitvatartással várja majd az olvasókat. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 119. sz. (2024. május 24.), p. 4. - ill.
-Május 30-tól fogadja az olvasókat az új tatai könyvtár.
4.
Csütörtöktől már várja az olvasókat a könyvtár : ünnepséggel nyitották meg a Magyar Zoltán Tudásközpontot. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 124. sz. (2024. május 30.), p. 2. - ill.
-Ünnepséggel nyitották meg Tatán a Magyar Zoltán Tudásközpontot.
5.
Előadás Földünk gondjairól. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 119. sz. (2024. május 24.), p. 1.
-Borsos Béla humánökológus tartott előadást a József Attila Könyvtárban Tatabányán.
6.
Jókai Mórra emlékeznek a Duna mindkét oldalán : tematikus séták indulnak, kiállítás nyílt, rekordra készülnek / K. D. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 113. sz. (2024. május 16.), p. 4. - ill.
-Jókai Mórra emlékeztek Komáromban és Komarnoban.
7.
Jubileumot ünnepelt a Füzítői Napok : díszpolgári címet és emlékérmét is átadtak. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 121. sz. (2024. május 27.), p. 3. - ill.
-Harmincadik alkalommal rendezték meg a Füzítői Napokat.
8.
Könyv a Gerecséről. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 122. sz. (2024. május 28.), p. 1., 6.
-Bemutatták a Kilométerfalók a Gerecsében című könyvet a tatabányai József Attila Könyvtárban.
9.
Könyv született a Gerecse 50-ről. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 79. évf. 125. sz. (2024. május 31.), p. 6. - ill.
-A tatabányai József Attila Könyvtárban mutatták be a Gerecse 50 történetét bemutató Kilométerfalók a Gerecsében című helytörténeti kiadványt.
10.
Könyvklub indult a településen :[hírek]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 107. sz. (2024. május 9.), p. 4.
-Elindult az első Füzítői Könyvklub.
11.
Majkpusztai néptanítók : [hírek]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 125. sz. (2024. május 31.), p. 2.
-Oroszlányban író-olvasó találkozó keretében mutatták be Forgács József új könyvét.
12.
Nyit az új könyvtár. - In: Kisalföld : a család napilapja : komáromi kiadás. - 79. évf. 123. sz. (2024. május 29.), p. 1., 5. - ill.
Tartalom: Nyit az új tatai könyvtár : az olvasók holnaptól vehetik birtokba a megújult tiszti klubot
-Május 30-án ünnepélyes keretek között adják át a megújult tatai könyvtárat az olvasóknak a Magyar Zoltán Tudásközpont épületében, az egykori Tiszti klub helyén.
13.
Olvasás a szabadban : [hírek]. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 34. évf. 2. sz. (2023. jan. 3.)- ISSN 1416-8650. - 35. évf. 120. sz. (2024. május 25.), p. 4.
-A jó idő beköszöntével a szabadban is lehet olvasni a tatabányai József Attila Könyvtárban.
14.
Ötkarikás élményeiről mesélt : háromszoros olimpiai bajnok vízilabdázó járt Esztergomban / W. P. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 115. sz. (2024. május 18.), p. 2. - ill.
-Kiss Gergely olimpiai bajnok vízilabdázó az esztergomi könyvtárban beszélgetett.
15.
Ötletes kisfilmek / Sz. N. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 109. sz. (2024. május 11.), p. 1-2. - ill.
-Kisfilm készült a gyalogos biztonságról.
16.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 101. sz. (2024. május 2.), p. 5.
-Esztergomban a Művelődési Ház szakköröseinek alkotásából nyílik kiállítás a Helischer József Városi Könyvtárban.
17.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 101. sz. (2024. május 2.), p. 5.
-Anyák napi kézműves foglalkozás lesz a lábatlani könyvtárban.
18.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 105. sz. (2024. május 7.), p. 5.
-Horváth Zoltán és Mórocz Károly Kilométerfalók a Gerecsében című könyvének bemutatója lesz a Tatabányai József Attila Könyvtárban.

19.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 105. sz. (2024. május 7.), p. 5.
-M. Varga Katalin gyakorlatorientált workshop sorozatának következő előadása lesz a tatabányai József Attila Könyvtárban.
20.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 106. sz. (2024. május 8.), p. 5.
-Jókai Mórról tartott előadást Szilassi Andrea könyvtáros Oroszlányban.
21.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 106. sz. (2024. május 8.), p. 5.
-Olvasólámpa lesz a tatabányai József Attila Könyvtárban.
22.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 106. sz. (2024. május 8.), p. 5.
-Rotary Club Tatabánya szervezésében Kenyárról lesz úti beszámoló a tatabányai József Attila Könyvtárban.
23.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 108. sz. (2024. május 10.), p. 5.
-Pénteken a Tájékoztató könyvklubban Rachael Englis Papír karkötő című könyvéről beszélgetnek.
24.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 108. sz. (2024. május 10.), p. 5.
-Szombaton a makett klub tart foglalkozást a tatabányai József Attila Könyvtárban.
25.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 112. sz. (2024. május 15.), p. 5.
-Helios Fotóklub kiállítása nyílik Komarnoban.
26.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 114. sz. (2024. május 17.), p. 5.
-Gyöngyészereket készítenek a sári könyvtárban.
27.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 117. sz. (2024. május 22.), p. 5. - ill.
-Kiss Krisztina coach tart előadást a komáromi városi könyvtárban.
28.
Programajánló. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 125. sz. (2024. május 31.), p. 5.
-Taróczy Gabriella alkotásaiból nyílik kiállítás a dorogi könyvtárban.
29.
Tardoson járt Endrei Judit, az ismert műsorvezető : Csabán Tibor képviselő vállalta el a riporter szerepét. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 114. sz. (2024. május 17.), p. 4. - ill.
-Tardoson beszélgetett Endrei Judit.
30.
Újabb helytörténeti kiadványt mutattak be : székely kézműves termékeket vásárolhattunk a dorogi Ötház Piacon a hétvégi Európa Napon / W. P. - In: Komárom-Esztergom vármegyei 24 Óra - 35. évf. 111. sz. (2024. május 14.), p. 3. - ill.
-Az Európai Unióhoz való csatlakozás 20., Dorog várossá nyilvánításának negyvenedik évfordulóját ünnepelték Dorogon.